

חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967 *

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –
"בוחרן" – מי שנתמנה כדין להיות בוחרן פטנטים או בוחרן ראשי או הממונה על הבוחנים;
"בעל אמצאה" – הממציא עצמו או הבאים מכוחו והם מי שזכאי לאמצאה מכוח הדין או על פי העברה או על פי הסכם;
"בעל פטנט" – האדם הרשום בפנקס כמי שניתן לו פטנט או כמי שעברה אליו הבעלות בפטנט;
"הלשכה" – לשכת הפטנטים כאמור בפרק י';
"מדינת האיגוד" – מדינה ששר החוץ הודיע ברשומות שהיא חברה באיגוד להגנת הקניין התעשייתי, מכוח אמנת פריס בדבר הגנת הקניין התעשייתי¹, לרבות שטחי ארצות שהאמנה הוחלה עליהם מכוח סעיף 16 שני לאמנה;
"ניצול אמצאה" – כל שימוש באמצאה, לרבות ייצור, שיווק או הפקת הנאה ממנה בדרך אחרת, אך למעט שימוש שאינו בהיקף עסקי ואין לו אופי עסקי;
"עורך פטנטים" – מי שרשום בפנקס עורכי הפטנטים והוא בעל רשיון כעורך פטנטים;
"פנקס" – פנקס הפטנטים המתנהל לפי הוראות סעיף 166;
"רשם" – מי שנתמנה להיות רשם הפטנטים על פי סעיף 157, לרבות, בכפוף לאמור בסעיף 158 – סגן הרשם;
"תאריך הבקשה" – תאריך הגשת הבקשה לפטנט לפי המועד שנקבע לכך בסעיף 15, אם לא נקבע בחוק זה או על פי תאריך אחר.

הגדרות

פרק ב': כשירות לפטנט

2. בעל אמצאה כשירת פטנט זכאי לבקש, לפי הוראות חוק זה, שיינתן לו פטנט עליה. זכות לבקש פטנט
3. אמצאה, בין שהיא מוצר ובין שהיא תהליך, שהיא חדשה, מועילה, ניתנת לשימוש בה בתעשייה או בחקלאות ויש בה התקדמות המצאתית – היא אמצאה כשירת פטנט. אמצאה כשירת פטנט – מהי?
4. אמצאה נחשבת לחדשה, אם לא נתפרסמה בפומבי, בין בישראל ובין מחוצה לה, לפני תאריך הבקשה –
(1) על ידי תיאור, בכתב או במראה או בקול או בדרך אחרת, באופן שבעל מקצוע יכול לבצע אותה לפי פרטי התיאור;
(2) על ידי ניצול או הצגה, באופן שבעל מקצוע יכול לבצע אותה לפי הפרטים שנודעו בדרך זו.

זכות לבקש פטנט

אמצאה כשירת פטנט – מהי?

אמצאה חדשה – מהי?

5. התקדמות המצאתית היא התקדמות שאינה נראית כענין המובן מאליו לבעל מקצוע ממרצע על סמך הידיעות שכבר נתפרסמו, לפני תאריך הבקשה, בדרכים האמורות בסעיף 4.

התקדמות המצאתית – מהי?

* נתקבל בכנסת ביום ב' באב תשכ"ז (8 באוגוסט 1967); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 637, תשכ"ה, עמ' 98.
1 כתבי אמנה 312, פרק 10, עמ' 405.

6. זכותו של בעל אמצאה לקבלת פטנט לא תיפגע על ידי פרסום כאמור בסעיף 4 אם –
(1) הוכח שהחומר שנתפרסם הושג מבעל האמצאה או ממי שקדם לו בזכות בעלות ונתפרסם שלא בהסכמתו, ובקשת הפטנט הוגשה זמן סביר לאחר שנודע למבקש דבר הפרסום;

(2) (א) הפרסום היה על ידי בעל האמצאה, או ממי שקדם לו בזכות בעלות, באחת הדרכים האלה:

(1) הצגה בתערוכה תעשייתית או חקלאית בישראל או בתערוכה מוכרת באחת ממדינות האיגוד שעליהן הגיעה לרשם הודעה רשמית לפני פתיחתו;

(II) פרסום התיאור של האמצאה בזמן תערוכה כאמור;

(III) שימוש באמצאה לצורך התערוכה ובמקום התערוכה;

(ב) הפרסום היה בדרך שימוש באמצאה, אף שלא בהסכמת בעליה, בזמן התערוכה, במקום התערוכה או מחוצה לה;

ובלבד שהוגשה בקשת הפטנט תוך ששה חדשים לאחר פתיחת התערוכה;

(3) הפרסום היה בהרצאת הממציא בפני אגודה מדעית או בפרסום ההרצאה בכתבים רשמיים של האגודה, ובלבד שהגיעה לרשם הודעה על ההרצאה לפני שהורצתה ובקשת הפטנט הוגשה תוך ששה חדשים לאחר הפרסום.

סייג למתן
פטנטים

7. על אף האמור בסעיף 2 לא יוענק פטנט על –

(1) תהליך לטיפול רפואי בגוף האדם;

(2) זנים חדשים של צמחים או בעלי חיים, זולת אורגניזמים מיקרו-ביולוגיים שלא הופקו מהטבע.

הפטנט לאמצאה
אחת

8. פטנט יינתן על אמצאה אחת בלבד.

כל הקודם זוכה

9. נתבקש פטנט על אמצאה אחת על ידי יותר ממבקש אחד, יינתן הפטנט עליה למי שביקש אותו קודם כדין.

דין קדימה

10. (א) הגיש בעל אמצאה בקשת פטנט בישראל על אמצאה שכבר הגיש עליה, הוא או מי שקדם לו בזכות בעלות, בקשה להגנה באחת ממדינות האיגוד (להלן – בקשת חוץ), רשאי הוא לדרוש כי לענין הסעיפים 4, 5 ו-9 יראו את תאריך בקשת החוץ כתאריך הבקשה שהוגשה בישראל (להלן – דין קדימה), אם נתמלאו כל אלה:

(1) הבקשה בישראל הוגשה תוך שנים עשר חודש לאחר הגשת בקשת החוץ;

(2) דרישת דין הקדימה הוגשה לא יאוחר מחדשיים לאחר הגשת הבקשה בישראל;

(3) הוגשו לרשם, במועד שנקבע בתקנות, העתק הפירוט שהוגש עם בקשת החוץ, והשרטוטים שגלוו לו, והפירוט מאושר בידי רשות מוסמכת במדינת האיגוד שאליה הוגשה בקשת החוץ;

(4) נראה לרשם לכאורה, כי האמצאה המתוארת בבקשת החוץ והאמצאה שעליה מבוקש פטנט בישראל – שוות בעיקרן.

(ב) היתה הדרישה לדין קדימה מבוססת על יותר מבקשת חוץ אחת, ונתבע דין קדימה על סמך כל אחת מאותן הבקשות, יחולו הוראות סעיף קטן (א) לגבי כל חלק וחלק של האמצאה לפי תאריך בקשת החוץ המוקדמת ביותר המתייחסת לאותו חלק.

- (ג) היתה הדרישה לדין קדימה מבוססת על חלק מבקשת חוץ אחת, יחולו הוראות סעיף קטן (א) כאילו נתבע בחוץ לארץ אותו חלק בבקשת חוץ נפרדת.
- (ד) מותר לדרוש דין קדימה לגבי חלק מבקשה לפטנט, ומשנעשה כן, יחולו הוראות סעיף קטן (א) לגבי אותו חלק בלבד.

פרק ג': ההליכים למתן פטנט

סימן א': בקשת פטנט

11. (א) בקשת פטנט תוגש ללשכה בדרך ובצורה שנקבעו ובצירוף האגרה שנקבעה, ותכלול את שם המבקש, מען למסירת מסמכים בישראל ופירוט האמצאה.
- (ב) היה המבקש אדם שאיננו הממציא, יודיע בבקשה כיצד היה לבעל האמצאה.
12. הפירוט יכלול שם שיש בו כדי לזהות את האמצאה, את תיאורה, עם שרטוטים לפי הצורך, וכן תיאור דרכי הביצוע של האמצאה שעל פיו יוכל בעל המקצוע לבצעה.
13. הפירוט יסתיים בתביעה או בתביעות המגדירות את האמצאה, ובלבד שכל תביעה כאמור תהא נובעת באופן סביר מהמתואר בפירוט.
14. הוגשה הבקשה בדרך שנקבעה, יאשר הרשם למבקש בהקדם האפשרי את דבר הגשתה ואת תאריך הגשתה.
15. תאריך בקשת הפטנט יהא הזמן שבו הוגשה לראשונה ללשכה, אף אם היה פגם בצורתה; אולם אם לא פורטה בה לכאורה כל אמצאה, או לא פורט שם המבקש או לא שולמה האגרה המשתלמת בעד הגשת הבקשה – יהא תאריך הבקשה הזמן שבו נתמלאו הדרישות האמורות.
16. (א) הרשם יפרסם ברשומות, על חשבון המבקש, סמוך ככל האפשר לאחר הגשת הבקשה בלשכה, את שם האמצאה שעליה נתבקש פטנט, את שם המבקש ואת תאריך הבקשה, ואם נתבע דין קדימה – את מדינת האיגוד בה הוגשה בקשת החוץ, את תאריך הגשתה ואת מספרה או סימן זיהוי אחר שניתן לה על ידי הרשות שאליה הוגשה.
- (ב) הוגשה הבקשה לדין קדימה לאחר שכבר נתפרסם דבר הבקשה לפי סעיף קטן (א), יפורסם דבר הבקשה שנית על חשבון המבקש בצירוף הפרטים הנוספים.
- (ג) שר המשפטים יקבע בצו את תחילת תקפו של סעיף זה.

סימן ב': בחינת הבקשה וקיבולה

17. (א) הרשם או בוחן יבחנו אם –
- (1) האמצאה שבה כשירה לפטנט לפי פרק ב';
 - (2) הבקשה ממלאת אחר הוראות סימן א' לפרק זה;
 - (3) שולמו הוצאות הפרסום לפי סעיף 26;
- ואם נוכח הרשם כי נתמלאו כל התנאים האלה, יקבל את הבקשה ויודיע על כך למבקש.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) (1), אין חובה לבחון אם האמצאה נטולת כשירות לפי סעיף 4 (2).

18. (א) בבקשות מסוגים מסויימים שנקבעו, רשאים הרשם או בוחן להשתמש לבחינת הבקשה באמצעים נוספים אלה:
- (1) להעביר את הפירוט למוסד בין-לאומי עמו התקשרה המדינה לשם חיפוש חומר המאפשר בחינה כאמור;
- (2) לדרוש מהמבקש להמציא את רשימת האסמכתאות שעליהן הסתמכה רשות הפטנטים במדינת-חוץ בעת בדיקת בקשה על אותה אמצאה שהוגשה באותה מדינה על ידי המבקש או מי שקדם לו בזכות בעלות על האמצאה.
- (ב) הרשם יודיע ברשומות על השימוש באמצעים לפי סעיף קטן (א), והוא ינהג בהם לגבי כל הבקשות מאותו סוג שהודיע עליהם.
19. לא נמצאה האמצאה, כולה או מקצתה, כשירה לפטנט, בשל קיומה של בקשה קודמת שעדיין לא פורסמה לפי סעיף 26, רשאים הרשם או בוחן – וחייבים הם אם נתבקשו לעשות כן על ידי המבקש שבקשתו לא נמצאה כשירה כאמור – להורות כי בחינת הבקשה המאוחרת תידחה עד לאחר פרסום הבקשה הקודמת.
20. ראו הרשם או בוחן כי אמצאה אינה כשירה לפטנט או שהבקשה אינה ממלאה אחר ההוראות שבסעיף א' לפרק זה, יודיעו למבקש על העילה לאי-כשירות האמצאה או על הליקויים שבבקשה.
21. לא סילק המבקש, תוך זמן שנקבע בתקנות, את העילה לאי-כשירות האמצאה לפטנט או לא תיקן את הליקויים שהודיעו לו עליהם לפי סעיף 20, יסרב הרשם לקיבול הבקשה.
22. המבקש רשאי בכל עת לפני קיבול הבקשה, בין בעקבות הודעה לפי סעיף 20 ובין מיזמתו, לתקן את הפירוט שבבקשתו.
23. הוכנסו בפירוט תיקונים בעלי אופי מהותי, רשאי הרשם לקבוע לענין הסעיפים 4, 9 ו- 5
- (1) אם ניתן להבחין בין אותם תיקונים לבין הפירוט הקיים – כי תאריך התיקונים הוא התאריך שבו הוגשו ללשכה;
- (2) אם לא ניתן להבחין בין התיקונים לבין הפירוט הקיים – כי תאריך הבקשה כולה הוא התאריך שבו הוגשו התיקונים ללשכה.
24. (א) כל עוד לא קובלה הבקשה, זכאי המבקש לדרוש שהיא תחולק לבקשות אחדות.
- (ב) נכללו בבקשה יותר מאמצאה אחת, רשאי הרשם, כל עוד לא קיבל את הבקשה, להורות למבקש לחלק את בקשתו.
- (ג) בכפוף להוראות סעיף 23 יהא תאריכה של כל אחת מהבקשות שהופרדו לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) כתאריך הבקשה שחולקה.
25. הוגשה בקשה על ידי יותר ממבקש אחד ושוכנע הרשם כי הטיפול בבקשה מתעכב עקב חילוקי דעות שנפלו בין המבקשים, רשאי הוא לפעול על פי יוזמתם של חלק מהם, בתנאים שקבע, ובלבד שיוזמי הפעולה מסרו למבקשים שאינם צד לה הודעה על כל הליך שלפני הרשם ועל כל תיקון שיוכנס בפירוט; אולם לא יזדקק הרשם לדרישה לבטל בקשה אלא בהסכמת כל המבקשים.

26. (א) קובלה בקשה לפי סימן זה, יפרסם הרשם ברשומות, על חשבון המבקש, את דבר הקיבול.

(ב) הפרסום יכלול –

(1) שם האמצאה וסוגה לפי הסיווג הנהוג בלשכה;

(2) שם המבקש;

(3) תאריך הבקשה;

(4) אם נדרש לגבי הבקשה דין קדימה – מדינת האיגוד שבה הוגשה בקשת החוץ, תאריך הגשתה, מספרה או סימן זיהוי אחר שניתן לה על ידי הרשות שאליה הוגשה;

(5) תיאור עיקר האמצאה שבבקשה, לדעת הרשם;

(6) המען בישראל למסירת הודעות למבקש, כפי שגמסר לרשם;

(7) כל פרט אחר הנוגע לענין ונראה לרשם כי ראוי לכללו בפרסום.

27. תיאור עיקר האמצאה כפי שפורסם לפי סעיף 26 (ב) (5), לא ישמש לבית המשפט או לרשם כחומר ראיה בבואם לפרש את הפירוט בכל הליך משפטי.

התיאור אינו
ראיה לפירוט

28. קיבול הבקשה ישמש ראיה מכרעת כי נכללה בה אמצאה אחת בלבד וכי נתמלאו בה ההוראות בדבר צורתם של הבקשה, הפירוט והשרטוטים.

קיבול הבקשה
כחומר ראיה

29. לאחר קיבול בקשתו לפי סימן זה, רשאי המבקש לתקן את הפירוט שבבקשתו בדרך הקבועה בסימן ג' לפרק ד' כאילו היה בעל פטנט.

תיקון הפירוט
לאחר קבלה

סימן ג': התנגדות למתן פטנט

30. תוך שלושה חדשים מיום פרסום הבקשה לפי סעיף 26 רשאי כל אדם, על ידי מסירת הודעה בכתב לרשם, להתנגד למתן הפטנט.

מועד ההתנגדות
למתן פטנט

31. ואלה עילות ההתנגדות למתן פטנט:

עילות התנגדות

(1) קיימת סיבה שלפיה היה הרשם מוסמך לסרב לקיבול בקשת הפטנט;

(2) האמצאה אינה כשירת פטנט לפי סעיף 4 (2);

(3) המתנגד, ולא המבקש, הוא בעל האמצאה.

32. (א) הרשם רשאי לקבל את ההתנגדות, כולה או מקצתה, לדחותה או להשתמש לגבי הבקשה בסמכויותיו לפי סעיפים 18, 23 ו-24.

סמכות הרשם
בהתנגדות

(ב) דרש הרשם לחלק את הבקשה, לא יפרסם, לפי סעיף 26, את הבקשות שהופרדו.

33. (א) הוגשה התנגדות שעילתה כאמור בסעיף 31 (3), רשאי המתנגד לבקש כי הפטנט יוענק לו, והרשם רשאי – בנוסף לכל סעד אחר – ליתן את הפטנט למי שהוכיח כי הוא בעל האמצאה.

דיון בטענת
בעלת האמצאה

(ב) בהליכים לפי סעיף זה רשאי הרשם לצרף כל אדם שיש לו, לדעת הרשם, ענין בדבר.

34. הוגשה התנגדות כדין לפי סעיף 30 ובוטלה לאחר מכן, רשאי הרשם שלא לתת את הפטנט המבוקש, אם אגב ההתנגדות נתגלה לו חומר שלפיו לא היה מקום לקבל את הבקשה מלכתחילה.

סמכות הרשם
לאחר ביטול
ההתנגדות

סימן ד' : מתן הפטנט

35. לא הוגשה התנגדות עד תום המועד הקבוע להגשתה, או הוגשה התנגדות והיא בוטלה או נדחתה סופית על ידי הרשם או בית המשפט, יינתן הפטנט למי שהוא אותה שעה בעל האמצאה, זולת אם השתמש הרשם בסמכותו לפי סעיף 34.
36. מתן הפטנט יירשם בפנקס ולבעליו תינתן תעודה על כך.
37. בחינת הבקשה ומתן הפטנט אינם משמשים ערובה שהפטנט הוא בר־תוקף, והמדינה או עובדיה לא ישאו בשל מתן הפטנט בשום אחריות.
38. אין במתן הפטנט מתן רשות לנצל אמצאה ניצול שלא כדין או בדרך שיש בה משום הפרת זכויות קיימות על פי כל דין.
39. ממציא שעל אמצאתו נתבקש פטנט, או שאיריו, רשאים לדרוש כי יצויין שמו של הממציא בפירוט, בפנקס ובתעודת הפטנט, והרשם ייעתר לדרישה בכפוף לאמור בסעיפים 40–41, ובלבד שהדרישה הוגשה בזמן ובדרך שנקבעו.
40. דרשו ממציא או שאיריו את ציון שם הממציא – שעה שאין הבעלות באמצאה או בפטנט בידם – יתן הרשם הודעה על כך לבעל האמצאה או לבעל הפטנט, ואם היו אותה שעה תלויים ועומדים הליכי התנגדות לפי סעיף 30 – לכל אדם אחר שהוא צד לאותם ההליכים; הרשם יחליט לאחר ששמע את טענותיהם של הנוגעים בדבר, אם ביקשו זאת תוך המועד שנקבע.
41. הרשם לא יזדקק לדרישת ציון שם הממציא, אם הוא סבור שמן הדין לדון בה כבקשה שעילתה כאמור בסעיף 31 (3) או בסעיף 73.
42. התנאה שלפיה מותרת הממציא על הזכות לדרוש ציון שמו אין לה תוקף.
43. מי ששמו צויין כממציא, לא יהא זכאי בשל כך בלבד לזכות כל שהיא באמצאה ובפטנט.

סימן ה' : פטנט מוסף

44. (א) בעל פטנט שהוא בעל אמצאה שהיא שכלול או שינוי לאמצאה שעליה ניתן הפטנט (להלן – הפטנט העיקרי), רשאי לבקש כי הפטנט על האמצאה השניה יינתן לו כפטנט מוסף.
- (ב) פטנט מוסף יוענק על אמצאה שהיא כשירה לפטנט מוסף לפי סעיף קטן (א), אף אם אין בה התקדמות המצאתית לעומת האמצאה שבפטנט העיקרי או בכל פטנט מוסף לו.
- (ג) הגיש מבקש אחד כמה בקשות, רשאי הוא לבקש שפטנט על אחת מהן יינתן כפטנט עיקרי והיתר יהיו מוספים לו, וסעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו בשינויים המחוייבים.
45. לא יינתן פטנט מוסף אם הבקשה עליו הוגשה לפני תאריך בקשת הפטנט העיקרי.
46. מתן פטנט מוסף תשמש ראייה מכרעת כי נושאו של אותו פטנט הוא שכלול או שינוי של הפטנט העיקרי וכי הוא ראוי להיות פטנט מוסף.

47. פטנט מוסף יהא בר־תוקף כל עוד הפטנט העיקרי בתקפו, ולא יהיו חייבים בתשלום אגרה עליו לפי סעיף 56.

תוקף פטנט מוסף

48. (א) בוטל הפטנט העיקרי על פי הוראות סימן ד' לפרק ד' או סימן ב' לפרק ז' ולא בוטל הפטנט המוסף עמו, יהיה הפטנט המוסף לפטנט בלתי תלוי, אם ביקש זאת בעל הפטנט המוסף, והוא יעמוד בתקפו עד תום התקופה שבה היה הפטנט העיקרי בתקפו אילולא בוטל, ובלבד שישולמו עליו האגרות הקבועות לפי סעיף 56 במועדים שנועדו לתשלום האגרות על הפטנט העיקרי ובשיעורים הקבועים לכך.

תוקף פטנט מוסף עם ביטול הפטנט העיקרי

(ב) בוטל פטנט עיקרי והיו לו יותר מפטנט מוסף אחד, יחול סעיף קטן (א) על כולם, ואולם –

- (1) חובת תשלום האגרות הקבועות לפי סעיף 56 תחול רק על הפטנט המוסף שתאריך בקשתו הוא המוקדם ביותר, וכל יתר הפטנטים ייראו כמוספים לו;
- (2) אם הפטנטים המוספים אינם מהווים זה לעומת זה שכלול או שינוי, יחול סעיף קטן (א) על כל אחד מהם לחוד.

פרק ד' : פטנט, שינוי וביטול

סימן א' : זכויות הנובעות מפטנט

49. בעל פטנט זכאי למנוע כל אדם זולתו מנצל בלי רשותו או שלא כדין את האמצאה שניתן עליה הפטנט, בין בדרך המוגדרת בחביעות ובין בדרך דומה לכך שיש בה, לבזכות המוגדר באותן החביעות, עיקר האמצאה שהוא נושא הפטנט (להלן – הפרה).

זכויות בעל הפטנט

50. (א) היתה האמצאה תהליך, יחול הפטנט גם על המוצר הישיר של התהליך.

תחולת הפטנט

(ב) הטוען שמוצר פלוני, שבמהלך הרגיל של העניינים הוא מוצר ישיר של תהליך נושא הפטנט, לא יוצר באמצעות אותו תהליך – עליו הראיה.

51. פטנט יהא בר־תוקף כלפי המדינה בכפוף להוראות פרק ו'; אולם יחולו הוראות החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח–1958.²

תוקף הפטנט כלפי המדינה

52. תקופת הפטנט היא עשרים שנה מתאריך הבקשה.

תקופת תוקף הפטנט

53. מי שכתאריך הקובע היה מנצל בתום לב בישראל את האמצאה שעליה מבוקש הפטנט, או שבאותו תאריך עשה בתום לב הכנות ממשיות לניצולה, זכאי לנצל אותה אמצאה בעצמו ובמהלך עיסוקו ללא תמורה; לענין זה, "התאריך הקובע" – התאריך שבו הוגשה הבקשה לפטנט בישראל, ואם נדרש לאותה בקשה דין קדימה לפי סעיף 10 – התאריך שבו הוגשה בקשת החוץ שעליה נסמכת חביעת דין הקדימה.

זכות מכוח ניצול קודם

54. הזכות על פי סעיף 53 אינה ניתנת להעברה, לתסיבה או להורשה אלא יחד עם העסק שבו השתמשו באותה אמצאה.

העברת זכות ניצול

55. (א) המדינה רשאית לנצל אמצאה שניתן עליה פטנט לאדם אחר, ככל אשר יידרש לצרכיה וללא תשלום תמלוגים או פיצויים אחרים לבעל הפטנט או לבעל זכויות אחרות שבו, אם –

זכות המדינה מכוח אמצאה קודמת

² ס"ח 251, תשי"א, עמ' 118.

(1) היא גם אמצאת שירות כאמור בסעיף 132 שהמציא עובד החייב בהודעה לפי סעיף 137 לפני תאריך הגשת הבקשה לפטנט, ואם נדרש לגבי אותה בקשה דין קדימה לפי סעיף 10 – לפני תאריך בקשת החוץ;

(2) על אמצאת השירות כאמור בפסקה (1) לא נתבעה הגנה בישראל או במקום אחר, מצד מי שהמציאה או מצד המדינה או מצד מי שהועברו לו מהם זכויות באמצאה;

(3) אמצאת השירות נרשמה לפני התאריך האמור בפסקה (1) בפנקסים שנקבעו לכך בתקנות ובדרך שנקבעה.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) תחול גם על אמצאה שהומצאה על ידי אדם שאינו חייב בהודעה לפי סעיף 137 אם הזכויות בה הועברו למדינה ונתמלאו לגביה יתר התנאים האמורים בסעיף הקטן האמור.

(ג) אמצאה שהמדינה רשאית לנצלה לפי סעיף קטן (א) רשאית הממשלה להחיר את ניצולה לצרכי המדינה בלבד גם לאדם הפרועל על פי חוזה עם המדינה.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכויות עובד המדינה לפי פרק ח', מזכויות הבאות מכוח הסכם, או מזכויות שהוענקו למי שהעביר את האמצאה למדינה.

סימן ב': תשלום אגרות – תנאי לתוקף

56. פטנט יהא בר-תוקף לכל התקופה הקבועה בסעיף 52 אם שילם הבעל את האגרה שנקבעה באישור ועדת הכספים של הכנסת (להלן – אגרת חידוש) במועדים שנקבעו כאמור; לא שולמה האגרה, יפקע הפטנט במועד שנקבע לתשלום האגרה.
57. לא שולמה אגרת החידוש במועד שנקבע לתשלומה, מותר לשלמה תוך ששה חודשים מאותו מועד, בתוספת אגרה בסכום שנקבע, ומשנעשה כן, רואים את האגרה כאילו שולמה במועד שנקבע לתשלומה לפי סעיף 56 ואת הפטנט כאילו לא פקע תקפו.
58. חלפה התקופה האמורה בסעיף 57 ולא שולמה האגרה כאמור באותו סעיף, יפרסם הרשם ברשומות את פקיעת תקפו של הפטנט.
59. בעל פטנט שפקע תקפו בשל אי-תשלום אגרת חידוש, רשאי לבקש מהרשם, בדרך ובצורה שנקבעו, את החזר תקפו של הפטנט, ובלבד שעם הגשת הבקשה ישלם את האגרה המיוחדת שנקבעה לענין זה (להלן – בקשת החזר תוקף).
60. שוכנע הרשם כי אגרת החידוש לא שולמה בשל סיבות סבירות, כי בעל הפטנט לא רצה בפקיעת הפטנט, וכי הבקשה להחזר תקפו של הפטנט הוגשה סמוך ככל האפשר לאחר שדבר אי-התשלום נודע לבעל הפטנט או למי שאחראי מטעמו לתשלום האגרה, יורה על פרסום הבקשה ברשומות לאחר ששילם בעל הפטנט את אגרת החידוש שלא שולמה.
61. כל אדם רשאי להתנגד לבקשת החזר תוקף, תוך שלושה חודשים מיום הפרסום, בשל העילה כי לרשם לא היה יסוד להורות על פרסום הבקשה ברשומות.
62. לא הוגשה התנגדות או הוגשה התנגדות ונדחתה, יתן הרשם צו להחזר תוקף, והוא רשאי להתנות את החזר בתנאים שקבעו.

63. מי שהחל לנצל בישראל אמצאה שהפטנט עליה פקע לאחר שדבר פקיעת הפטנט פורסם לפי סעיף 58, או מי שלאחר אותו תאריך עשה הכנות ממשיות לניצולה, זכאי להוסיף ולנצל את האמצאה לצרכי עסקו בלבד, גם לאחר שהוחזר הפטנט לתקפו.	המנצל אמצאה שפקעה וחזרה לתקפה
64. זכות ניצול אמצאה לפי סעיף 63 אינה ניתנת להעברה, לתסיבה או להורשה אלא יחד עם העסק שבו השתמשו באמצאה.	העברת זכות ניצול

סימן ג': תיקון הפטנט

65. בעל פטנט רשאי לבקש תיקון פירוט הפטנט לשם הבהרה או סילוק שגיאה שנפלה בו או לשם צמצום תביעותיו.	זכות לתיקון
66. הרשם ירשה תיקון, אם שוכנע שאין בו כדי להרחיב את היקף התביעות שבפירוט או כדי להוסיף לפירוט דברים שלא נזכרו בו בעיקרם מלכתחילה; דבר מתן הרשות לתקן יפורסם ברשומות.	תנאי לתיקון
67. כל אדם רשאי להתנגד בפני הרשם למתן רשות לתקן פירוט; ההתנגדות תהא במסירת הודעה לרשם תוך שלושה חדשים מיום פרסום מתן הרשות לתקן.	ההתנגדות לתיקון
68. אלה עילות ההתנגדות למתן רשות לתקן: (1) קיימת סיבה שלפיה היה הרשם מוסמך שלא להתיר את התיקון; (2) התיקון אינו משיג את המטרה שלמענה נתבקש.	עילות ההתנגדות
69. (א) בעל פטנט רשאי לבקש תיקון של טעות סופר שנפלה בפירוט הפטנט, והרשם ירשה את התיקון אם שוכנע שהוא מתקן טעות סופר בלבד. (ב) הרשם רשאי מיזמתו ובהסכמת בעל הפטנט לתקן טעות סופר שמצא בפירוט.	תיקון טעויות סופר
70. (א) הוגשה בקשה לתיקון של פטנט בזמן שתלוי ועומד בבית המשפט הליך בשל הפרת אותו פטנט או ביטולו, לא ידון בה הרשם אלא ברשות בית המשפט. (ב) ניתנה הרשות, יחליט הרשם בבקשה לאחר שנתן לכל בעלי הדין באותו הליך הזדמנות להשמיע טענותיהם בפניו.	בקשות לתיקון בעת הליכים משפטיים
(ג) נפתחו הליכים בבית משפט בשל הפרת פטנט, לאחר שהוגשה לרשם בקשה לתיקון הפירוט, יוסיף הרשם לדון בבקשה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לענין זה.	
71. לא הוגשה התנגדות לתיקון, או הוגשה ונדחתה בהחלטת הרשם או בפסק דין סופי, או ניתנה רשות לתקן את הפירוט על ידי בית המשפט על פי סעיף 190, ירשום הרשם את התיקון בפנקס, ומיום הרישום דין הפירוט המתוקן כאילו נתקבל כך מלכתחילה.	רישום תיקון
72. רישום התיקון הוא ראייה מכרעת לכך כי התיקון מותר לפי סעיף 66, זולת אם הושג בתרמית.	קבלת תיקון ראייה מכרעת לתקפו

סימן ד': ביטול פטנט

73. הרשם רשאי, על פי בקשת כל אדם, לבטל פטנט, אם קיימת עילה שעל פיה ניתן להתנגד למתן פטנט.	סמכות לביטול פטנט
74. (א) הוגשה לרשם בקשת ביטול בזמן שתלוי ועומד בבית משפט הליך בשל הפרת אותו פטנט או ביטולו, לא ידון בה הרשם אלא ברשות בית המשפט.	דין הרשם בבקשה תלויה ועומדת בבית משפט

(ב) ניתנה רשות, יחליט הרשם בבקשה לאחר שנתן לכל בעלי הדין באותו הליך הזדמנות להשמיע בפניו טענותיהם.

(ג) נפתחו הליכים בבית המשפט בשל הפרת פטנט לאחר שהוגשה לרשם בקשה לביטולו, יוטיף הרשם לדון בבקשה, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לענין זה.

75. (א) צו הביטול לפי סימן זה ייכנס לתקפו בתום שלושים יום לאחר התקופה להגשת הערעור עליו; אך אם הוגש עליו ערעור, רשאי בית המשפט לעכב את כניסתו לתוקף או להתנות את הכניסה לתוקף או את העיכוב בתנאים שיראה.

(ב) בוטל פטנט סופית לפי סימן זה או לפי סעיף 182, ירשום הרשם את דבר הביטול בפנקס, ורואים את הפטנט כאילו לא ניתן.

פרק ה': הבעלות בפטנטים

76. מי שהגיש בקשה לפטנט רואים אותו כבעל האמצאה, כל עוד לא הוכח ההיפך.

זוקק בעלות
באמצאה

77. (א) אמצאה או פטנט אפשר שיהיו בבעלות משותפת של בני אדם אחדים.

בעלות משותפת

(ב) היו לאמצאה או לפטנט בעלים אחדים, יראו אותם, לענין זכויותיהם בינם לבין עצמם, כבעלי חלקים שווים, אם לא נקבעה חלוקה אחרת בהסכם בכתב שביניהם או מכוח דין.

78. כל אחד מן השותפים בבעלות על פטנט זכאי לנצל באופן סביר את האמצאה שהיא נושא הפטנט, אם אין הוראה אחרת בהסכמים בכתב שביניהם או מכוח הדין; אולם אם היה בניצול כאמור כדי למנוע ניצול כזה משותף אחר, הברירה בידי יתר השותפים לדרוש מהמנצל תמלוג ראוי או חלקם ברווחים שהפיק ממנו.

זכותו של שותף
בפטנט

79. הרוכש בתום לב מאחד השותפים מוצר שיש עליו פטנט בבעלות משותפת או מוצר שנוצר בתהליך המוגן על ידי פטנט כאמור, רואים אותו כאילו רכש את המוצר מבעל פטנט יחיד; הטוען שהרכישה לא היתה בתום לב, עליו הראיה.

זכותו של רוכש
מאחד השותפים
בפטנט

80. כל אחד מן השותפים בפטנט רשאי להעביר את הבעלות על חלקו בלא הסכמת הבעלים האחרים, זולת אם הוסכם אחרת בין הצדדים ודבר ההסכם נרשם בפנקס.

העברת בעלות
בפטנט משותף

81. (א) על פי בקשת חלק מן השותפים בפטנט רשאי בית המשפט לצוות על יתר השותפים לעשות פעולות מסויימות לניצולו של הפטנט או של כל זכות שבו, או לתת רשיון עליו, או לכל ענין אחר הנוגע לפטנט, ורשאי בית המשפט להרשות אחד המבקשים לעשות את הפעולה במקום המשייבים, הכל בהתאם לבקשה ובתנאים שימצא לנכון.

סמכות בית
המשפט להורות
לשותפים

(ב) לא יינתן צו לפי סעיף זה –

(1) הפוגע בזכויותיו או בחובותיו של נאמן בפשיטת רגל, כונס נכסים, מפרק, אפוטרופוס או מוציא לפועל של צוואה;

(2) הסותר תנאי מתנאי הסכם שככתב שבין השותפים בפטנט.

82. זכויות באמצאה ובפטנט ניתנות להעברה בכתב ועוברות מכוח דין.

העברת אמצאות
ופטנטים

83. העברת פטנט על פי הסכם אין לה תוקף כלפי שום אדם זולת הצדדים להסכם, אלא אם נרשמה לפי חוק זה.

תקפה של העברה
כלפי צד שלישי

84. בעל פטנט רשאי ליתן בכתב רשיון, יחודי או לא יחודי, לניצול האמצאה שעליה ניתן הפטנט, ורשאי לעשות כן בעל אמצאה שעליה נתבקש פטנט. רשיון ניצול
85. רשיון יחודי בפטנט מעניק לבעליו זכות יחודית לפעול לפי סעיף 49 כאילו היה הוא בעל הפטנט ואוסר על בעל הפטנט לנצל בישראל את האמצאה נושא הפטנט. רשיון יחודי
86. רשיון לא יחודי בפטנט מעניק זכות לנצל את האמצאה נושא הפטנט בהיקף ולפי התנאים שנקבעו ברשיון. רשיון לא יחודי
87. אין תוקף לרשיון על פטנט כלפי שום אדם זולת הצדדים לרשיון, אלא אם נרשם לפי חוק זה. רישום תנאי לחוקף
88. (א) רשיון לניצול פטנט שבבעלות משותפת לא יוענק אלא בהסכמת כל השותפים. רשיון לניצול פטנט משותף
(ב) אין בסעיף זה כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי סעיף 81.
89. בעל פטנט רשאי בכתב לשעבד את הפטנט או את ההכנסות ממנו או את שניהם, ובמידה שאין בחוק זה הוראות אחרות בנדון זה, יחול על השעבוד חוק המשכון, תשכ"ז—1967³. שעבוד פטנט
90. שעבוד שניתן על פטנט, אין לו תוקף כלפי נושה אחר של בעל הפטנט, מפרק או נאמן בפשיטת רגל של בעל הפטנט, אלא אם נרשם בפנקס תוך עשרים ואחד יום מיום שנעשה, והוא כפוף לכל זכות אחרת בפטנט שהוענקה לפני מתן השעבוד ונרשמה כדין לפי חוק זה; אולם אם היה הפטנט חלק מנכסים ששועבדו בשעבוד צף על ידי חברה או אגודה שיתופית, בעלת הפטנט, אין חובה לרשום לפי סעיף זה את השעבוד הצף. רישום תנאי לחקפו של שעבוד
91. מתן רשיון לניצול פטנט הכפוף לשעבוד שאיננו שעבוד צף, טעון הסכמתו בכתב של בעל השעבוד. רשיון לניצול פטנט משעבוד
92. שעבוד על פטנט אינו ניתן למימוש אלא ברשות בית המשפט, והוא רשאי ליתן לבעל השעבוד כל סעד שימצא לנכון, ובין היתר — למנות כונס נכסים או להורות על מכירת הפטנט. מימוש שעבוד
93. כונס הנכסים רשאי, בהסכמת בית המשפט, למכור את הפטנט או לתת רשיון לניצולו, ורשאי הוא, בכפוף להוראה של בית המשפט, לגבות את התמלוגים או התשלומים האחרים שבעל הפטנט זכאי להם מכוח היותו בעל הפטנט, בין שמועד פרעונם חל לפני שנתמנה כונס הנכסים ובין שחל לאחר מכן. כוחו של כונס נכסים

פרק ו' : סמכויות המדינה

סימן א' : הסמכויות הדרושות להגנת המדינה

94. (א) שר הבטחון רשאי, בצו, אם ראה צורך בכך לשם הגנת המדינה, לרבות השמירה על סודותיה הבטחוניים, ולאחר התייעצות עם שר המשפטים —
(1) להורות לרשם שיימנע מעשיית פעולה שהוא חייב או רשאי לעשותה לפי חוק זה בענין בקשה פלונית, או שידחה את עשייתה;
(2) לאסור או להגביל פרסום ידיעות על בקשה פלונית או מסירת ידיעות עליה.
(ב) העתק הצו של שר הבטחון יימסר למבקש. הגבלת פעולות הרשם לשם בטחון המדינה

³ ס"ח 496, תשכ"ז, עמ' 48.

העברת בקשות
מסויימות לשר
הבטחון

95. שר הבטחון רשאי להורות לרשם להעביר לאדם שקבע לכך העתק של בקשות מסוג פלוני, וכן רשאי הרשם להעביר לשר הבטחון בקשות שנושאייהן נראים לו בוגעים להגנת המדינה, או שהן מכילות סוד בטחוני, הכל כדי לאפשר לשר לשקול אם מן הראוי לתת לגביהן צו כאמור בסעיף 94; שר הבטחון יחליט בכל בקשה כאמור לא יאוחר מארבעה חדשים לאחר שהועברה, וכל עוד לא החליט או לא חלפה התקופה האמורה, הכל לפי הזמן הקצר יותר, לא יעשה הרשם כל פעולה בבקשות האמורות, למעט אישור הגשתן לפי סעיף 14.

ערר על צו
הגבלת פעולות

96. (א) המבקש רשאי לערור על צו שניתן לפי סעיף 94 לפני ועדת ערר של שלושה שימנה שר המשפטים וכין חבריה יהיו שופט בית המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש הועדה, ואדם שהמליץ עליו שר הבטחון.

(ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.

(ג) הגשת הערר לא תעכב את ביצוע הצו.

(ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו.

זכות לערר נוסף

97. רשות ערר על צו לפי סעיף 94 נתונה למבקש. כל זמן שהצו בתקפו והוא רשאי לחזור ולערור עליו גם לאחר שניתנה החלטה בערר, אם לדעתו נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההחלטה; אולם רשאית הועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום להגיש ערר נוסף.

הגבלת הזכות
להגיש בקשת
מטנט בחוץ-לארץ

98. אזרח ישראל, תושב קבוע בישראל, או אדם אחר החייב באמנות למדינה, לא יגיש מחוץ לישראל בקשה למתן מטנט על אמצאה שנושאה הוא נשק, תחמושת או שהיא בעלת ערך צבאי אחר, או על אמצאה שסעיף 95 דן בה, אלא באחת מאלה:

(1) קיבל על כך מראש היתר בכתב משר הבטחון;

(2) הגיש בישראל בקשה לגבי אותה אמצאה, ומיום הגשת הבקשה עברו ששה חדשים ושר הבטחון לא נתן לגביה צו לפי סעיף 94, או שנתן צו אך כבר אין הוא בר-תוקף.

סימן ב': סמכויות בדבר אמצאות הנוגעות לאנרגיה הגרעינית

הגבלת פעולות
בשטח האנרגיה
הגרעינית

99. (א) ראה השר כי אמצאה שהוגשה עליה בקשת מטנט, חשובה לפיתוחו של השימוש באנרגיה גרעינית בישראל או שפרסום האמצאה עשוי לגרום נזק למחקר הגרעיני בישראל, רשאי הוא, בצו לאחר התייעצות עם שר המשפטים –

(1) להורות לרשם שיימנע מעשיית פעולה שהוא חייב או רשאי לעשותה לפי חוק זה בענין הבקשה, או שידחה את עשייתה;

(2) לאסור או להגביל פרסום ידיעות על הבקשה או מסירת ידיעות עליה.

(ב) העתק של צו השר יימסר למבקש.

העברת בקשות
מסויימות

100. השר רשאי להורות לרשם להעביר לאדם שקבע לכך העתק של בקשות מסוג פלוני, וכן רשאי הרשם להעביר לשר העתק של בקשות שנראה לרשם כי מן הראוי ליתן לגביהן צו לפי סעיף 99, הכל כדי לאפשר לשר לשקול אם מן הראוי לתת צו כאמור; השר יחליט בכל בקשה כאמור לא יאוחר מארבעה חדשים לאחר שהועברו לו הבקשות, וכל עוד לא החליט או לא חלפה התקופה האמורה, הכל לפי הזמן הקצר יותר, לא יעשה הרשם כל פעולה בבקשות האמורות, למעט אישור הגשתן לפי סעיף 14.

101. (א) המבקש רשאי לערור על צו שניתן לפי סעיף 99 לפני ועדת ערר של שלושה שימנה שר המשפטים, ובין חבריה יהיו שופט בית-המשפט העליון, והוא יהיה יושב-ראש הועדה, ואדם שהמליץ עליו ראש הממשלה.
- (ב) הודעה על מינוי הועדה ועל מענה תפורסם ברשומות.
- (ג) הגשת הערר לא תעכב את ביצוע הצו.
- (ד) ועדת הערר רשאית לאשר את הצו, לשנותו או לבטלו.
102. רשות ערר על צו לפי סעיף 99 נתונה למבקש כל זמן שהצו בתקפו, והוא רשאי לחזור ולערר עליו גם לאחר שניתנה החלטה בערר, אם לדעתו נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההחלטה; אולם רשאית הועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום להגיש ערר נוסף.
103. אזרח ישראל, תושב קבוע בישראל, או אדם אחר החייב בנאמנות למדינה, לא יגיש מחוץ לישראל בקשה למתן פטנט על אמצאה שסעיף 10 דן בה, אלא באחת מאלה:
- (1) קיבל על כך מראש היתר בכתב מהשר;
- (2) הגיש בישראל בקשה לגבי אותה אמצאה, ומיום הגשת הבקשה עברו ששה חדשים והשר לא נתן לגביה צו לפי סעיף 99, או שנתן צו אך כבר אין הוא בר-תוקף.
- סימן ג': שימוש באמצעות לטובת המדינה
104. השר רשאי להתיר ניצול אמצאה על ידי משרדי הממשלה או על ידי מפעל או מוסד של המדינה, בין שכבר ניתן עליה פטנט ובין שלא ניתן, אך הוגשה בקשה למתן פטנט עליה, אם ראה השר שהדבר דרוש להגנת המדינה או לקיום הספקה או שירותים חיוניים.
105. השר רשאי, אם ראה שהדבר דרוש למטרות המנויות בסעיף 104, ליתן היתר לפיו גם לאדם הפועל על פי חוזה עם המדינה, כדי להבטיח או להקל את ביצועו של החוזה, ולצרכי המדינה בלבד.
106. עם מתן היתר לפי סימן זה יודיע השר לבעל האמצאה או לבעל הפטנט ולבעל הרשיון היחודי על מתן ההיתר ועל היקף השימוש שהותר, זולת אם הגנת המדינה דורשת לנהוג בדרך אחרת.
- סימן ד': חובת המדינה בפיצויים ותמלוגים
107. ניתן צו לפי סעיף 94 או 99 או לא ניתן היתר לפי סעיפים 98 או 103, ישלם אוצר המדינה לבעל האמצאה פיצוי כשיעור שנקבע בהסכם בין הצדדים, ובאין הסכם – על ידי הועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי סעיף 109.
108. ניתן היתר לפי הסעיפים 104 או 105, ישלם אוצר המדינה לבעל האמצאה, לבעל הפטנט או לבעל רשיון יחודי, לפי הענין, תמלוגים שנקבעו בהסכם בין הצדדים, ובאין הסכם – על ידי הועדה לענייני פיצויים ותמלוגים.
109. שר המשפטים ימנה ועדה לענייני פיצויים ותמלוגים שתכריע בתביעות לפיצויים ותמלוגים לפי סימן זה; חברי הועדה יהיו שופט בית המשפט העליון, הרשם וחבר נוסף

ערר על הגבלת פעולות

זכות ערר נוסף

הגבלת הזכות להגיש בקשת פטנט בחוץ-לארץ

זכות המדינה לנצל אמצאה

זכות המדינה להתיר ניצול אמצאה

הודעה על היתר ניצול

פיצוי בשל הגבלת פעולות

תמלוגים בעד שימוש בפטנטים על-ידי המדינה

ועדה לענייני פיצויים ותמלוגים

מתוך חבר המורים של מוסד להשכלה גבוהה, כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958. 4.

הנחיות לקביעת
תמלוגים

110. כבואה לקבוע תמלוגים, תשקול הועדה בין היתר את היקף הניצול שהותר ואת אופיו, ומותר לה להביא בחשבון תמלוגים שהותנה עליהם כרשיונות שתנאיהם דומים לתנאי ההיתר.

סמכות יחודית
של הועדה

111. לא יזדקק בית משפט או בית דין לענין הנתון לסמכותה של הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים, וכל החלטה שניתנה על ידי הועדה תהיה סופית.

סימן ה': הוראות כלליות

הגדרה

112. בפרק זה, "השר" – השר שקבעה הממשלה.

סדרי עבודתן
של הועדות

113. ועדת ערר, כאמור בסעיפים 96 ו-101, והועדה לעניני פיצויים ותמלוגים (להלן בסימן זה – הועדות) יקבעו כל אחת לעצמה את סדרי עבודתן, במידה שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

אי-סומביות
הדיון

114. הדיון לפני הועדות לא יהיה פתוח לקהל, אלא אם הורתה כך הועדה לענין מסויים, ולא יפרסם אדם דבר על דיון שהתנהל בדלתיים סגורות אלא כרשות הועדה.

סמכויות הועדות

115. (א) הועדות יהיו מוסמכות –

- (1) להשיג כל עדות שבכתב או שבעל פה אשר יראו בה צורך;
- (2) להזמין כל אדם לבוא לפניו להעיד או להגיש כל מסמך שברשותו, לחקרו ולדרוש ממנו כל מסמך שברשותו;
- (3) לכפות את התייצבותו של אדם שלא צייט להזמנה ולא הצטדק על כך להגחת דעתן, לצוות עליו לשלם את כל ההוצאות שנגרמו על ידי אי-ציותו להזמנה או כפיית התייצבותו, וכן לקנוס אותו בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות;
- (4) לחייב כל עד להעיד בשבועה או בהן צדק בדרך הנהוגה בבית משפט;
- (5) לקנוס בסכום כסף עד שבעים וחמש לירות אדם שנדרש להעיד בשבועה או בהן צדק או להגיש מסמך וסירב לעשות כן ללא צידוק סביר, וכלכד שלא יידרש אדם להשיב על שאלה העלולה הפלילו ולא ייקנס על סירובו להשיב עליה;
- (6) לקבל כל ראייה שבכתב או שבעל פה, אף אם אינה קבילה במשפט אזרחי או פלילי;
- (7) לפסוק לאדם שהוזמן לבוא לשיבת ועדה סכום כסף שהוציא, לפי דעת הועדה, עקב בואו לשיבה.

(ב) הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים רשאית לצוות שישולם, עוד לפני מתן החלטתה הסופית, סכום הפיצויים או התמלוגים שאיננו במחלוקת, כולו או מקצתו.

4 ס"ח תשי"ח, עמ' 101.

פרק ז': הגבלת זכויות בעל פטנט או ביטולן בשל טובת הציבור

סימן א': רשיונות כפיה

116. בסימן זה –

הגדרות

“מוצר נושא הפטנט” – מוצר שניתן פטנט עליו או על התהליך לייצורו;
“בעל פטנט” – לרבות בעל רשיון יהודי בפטנט.

117. (א) שוכנע הרשם כי בעל פטנט מנצל לרעה את המונופולין שיש לו, רשאי הוא ליתן למי שהגיש לו בקשה על כך בדרך שנקבעה ושילם את האגרה שנקבעה רשיון לנצל את האמצאה נושא הפטנט.

סמכות ליתן רשיון כפיה

(ב) לא יזדקק הרשם לבקשה לפי סעיף זה אלא אם הוגשה לאחר תום שלוש שנים מיום שניתן הפטנט או ארבע שנים מיום הגשת הבקשה לפטנט, הכל לפי המאוחר.

118. (א) כתום המועד האמור בסעיף 117 רשאי הרשם לדרוש מבעל פטנט כי יודיע לו, תוך ששים יום מיום הדרישה, אם הוא מנצל בישראל את האמצאה נושא הפטנט בדרך ייצור, את היקף הייצור ואת מקומו.

סמכות לדרוש הודעה בדבר ניצול האמצאה

(ב) הרשם ידרוש את ההודעה לפי סעיף זה אם נתבקש לעשות כן לפי טופס שנקבע ואם שולמה האגרה שנקבעה.

(ג) לא השיב בעל הפטנט על הדרישה תוך ששים יום מיום הדרישה, או תוך תקופה נוספת שקבע הרשם, יראו בכך הודאה מצד בעל הפטנט כי הוא מנצל לרעה את המונופולין שיש לו בפטנט על האמצאה שלגביה נשלחה ההודעה.

119. רואים ניצול מונופולין שיש בפטנט כניצול לרעה, אם נתקיימה לגבי האמצאה או המוצר או התהליך שהם נושאי הפטנט אחת הנסיבות שלהלן, ובעל הפטנט לא הראה הצדק סביר לקיומה –

ניצול מונופולין לרעה – מהו

(1) אין מספקים בתנאים סבירים בישראל את מלוא הביקוש למוצר;

(2) התנאים שהתנה בעל הפטנט להספקתו של המוצר, או מתן רשיון לייצורו או לשימוש בו, אינם הוגנים בנסיבות הענין ואינם מתחשבים בטובת הכלל, והם גורמים בעיקר מעצם קיום הפטנט;

(3) ניצולה של האמצאה, בדרך ייצור בישראל, אינו אפשרי או שהוא מוגבל בשל יבואו של המוצר;

(4) המוצר אינו מיוצר בישראל, ובעל הפטנט מסרב ליתן ליצרן מקומי, בתנאים סבירים, רשיון לייצורו או לשימוש בו, אם לצרכי השוק המקומי ואם לצרכי יצוא;

(5) בעל הפטנט מסרב ליתן, בתנאים סבירים, רשיון לייצורו בישראל של המוצר או לניצולו בישראל של התהליך ומחמת סירוב זה –

(א) נמנע או נפגע יצואו של מוצר מישראל; או

(ב) נמנע ייסודה או פיתוחה בישראל של פעילות מסחרית או תעשייתית.

120. (א) בכפוף לאמור בסעיף 122, רשאי הרשם, אם נתבקש לעשות כן ואם הדבר דרוש כדי שיהיו בידי הציבור אמצעי ריפוי במידה סבירה, לתת רשיון על –

רשיון כפיה לצרכי רפואה

(1) מוצר נושא פטנט שניתן להשתמש בו כתרופה או לייצורה של תרופה;

(2) תהליך נושא פטנט לייצור מוצר כאמור בפסקה (1);

(3) התקן נושא פטנט שניתן להשתמש בו כהתקן לצרכי ריפוי או כחלק ממנו.

(ב) סעיף זה בא להוסיף על סמכויות הרשם לפי סעיף 117 ולא לגרוע מהן.

רשיון לניצול
פטנט מוקדם
שתלוי בו גורלו
של פטנט מאוחר

121. (א) מקום שלא ניתן לנצל אמצאה שבפטנט (להלן – אמצאה מאוחרת), בלי להפר פטנט על אמצאה שתאריך בקשת הפטנט עליה מוקדם יותר (להלן – אמצאה מוקדמת) רשאי הרשם, אם ביקש זאת בעל הפטנט על האמצאה המאוחרת, ליתן לו רשיון לנצל את האמצאה המוקדמת במידה שהדבר דרוש לניצול האמצאה המאוחרת, ובלבד שהאמצאה המאוחרת משמשת למטרה תעשייתית אחרת משל המוקדמת, או שיש בה התקדמות ניכרת לעומת המוקדמת.

(ב) היו האמצאה המוקדמת והאמצאה המאוחרת משמשות לאותה מטרה תעשייתית, יינתן הרשיון לפי סעיף קטן (א) כתנאי שבעל האמצאה המאוחרת יתן רשיון דומה לבעל האמצאה המוקדמת, אם ביקש זאת.

(ג) בבקשת פטנט שעליה נתבקש דין קדימה לפי סעיף 10 (א), דין תאריך בקשת החוץ כאמור בסעיף 10 (א) כדין תאריך בקשת הפטנט, לענין סעיף זה.

גורמים שיש
להתחשב בהם
בעת מתן רשיון
כפיה

122. הרשם כבואו לדון בבקשה למתן רשיון לפי הסעיפים 117 או 120 יתחשב, בין היתר, בגורמים אלה:

- (1) יכלתו של המבקש לרפא את הפגם שבגללו נתבקש הרשיון;
- (2) טובת הציבור המחייבת, דרך כלל, כי אמצאות, שניתן לנצלן בישראל בדרך ייצור, ינוצלו כך בהיקף הרחב ביותר בנסיבות הקיימות וללא דיחוי;
- (3) הזכות לתמורה סבירה, כהתחשב בטבע האמצאה, בעד ניצול האמצאה שבפטנט;
- (4) שמירת זכויותיו של מי שמנצל בישראל, בדרך ייצור, את האמצאה נושא בקשת הרשיון ושל מי שעוסק בפיתוחה של אותה אמצאה;
- (5) טבע האמצאה, הזמן שחלף מאז ניתן הפטנט והצעדים שנוקטים בהם בעל הפטנט, או מי שבא מכוחו, לשם ניצול האמצאה שבפטנט בישראל בדרך ייצור.

הגבלת היקף
רשיון הכפיה

123. (א) לא יינתן רשיון לפי פרק זה אלא לניצול אמצאה בישראל בדרך ייצור או לשימוש בה בישראל במהלך הייצור.

(ב) לא יינתן רשיון לפי פרק זה אלא למי שיש לו היכולת לנצל את האמצאה כאמור בסעיף קטן (א) בהיקף סביר.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, רשאי הרשם כבואו ליתן רשיון לפי סעיף 120, להרשות ניצול האמצאה גם בדרך אחרת אם לא ניתן לנצל את האמצאה בדרך ייצור בישראל, או שלא ניתן לספק בדרך זו את המוצר נושא הפטנט, כדי סיפוק הביקוש שיש עליו ומתן הרשיון דרוש כדי שיהיו בידי הציבור אמצעי ריפוי במידה סבירה ובמחירים סבירים.

הזמנת הצטרפות
להליכי בקשת
רשיון כפיה

124. (א) סמוך ככל האפשר לאחר הגשת הבקשה לרשיון לפי פרק זה יפרסם הרשם על חשבון המבקש הודעה ברשומות בדבר הגשת הבקשה, ובה יזמין להצטרף להליך כל אדם שיש לו ענין בבקשה או עלול להיפגע על ידי מתן הרשיון.

(ב) רצה אדם להצטרף להליך, יגיש על כך הודעה בדרך ובמועד שנקבעו וישלם את האגרה שנקבעה, ומשנעשה כן, יראו אותו כאילו הוא מבקש או משיב בהליך, לפי הענין.

(ג) סעיף זה בא להוסיף על הוראת סעיף 159 ולא לגרוע ממנו.

תחילת תקפו של רשיון כפיה
125. תחילתו של רשיון לפי פרק זה היא כעבור שלושים יום מיום מתן החלטת הרשם או ביום מאוחר יותר שקבע הרשם; הוגש ערעור על ההחלטה, רשאי בית המשפט לעכב את כניסתה לתוקף או לקבוע תנאים לה או לעיכובה.

תנאי רשיון
126. רשיון לפי פרק זה יהיה רשיון לא-יחודי, והרשם יקבע בעת מתן הרשיון את תנאיו, לרבות התמלוגים או תמורה אחרת שעל בעל הרשיון לשלם לבעל הפטנט, הכל כפי שהוא סביר ומתאים בנסיבות הענין, ובין היתר יקבע הרשם –

- (1) נסיבות שבהן יראו את הרשיון כבטל, או שבהן יבוטל או ישוגו תנאיו;
- (2) דרכי קביעת סכום התמלוגים או התמורה האחרת, מועד תשלומם ודרך תשלומם;
- (3) דרכי סימון המוצר שנוצר על פי הרשיון.

עיון מחדש
127. בעל פטנט שניתן לגביו רשיון לפי פרק זה, רשאי בדרך ובצורה שנקבעו לבקש מהרשם לחזור ולעייין ברשיון שניתן, משום שנשתנו הנסיבות שהיו קיימות בשעת מתן הרשיון או משום שבעל הרשיון הפר תנאי מתנאיו, והרשם רשאי לבטל את הרשיון או לשנות את תנאיו אם שוכנע שמן הדין לעשות כן.

רשיון כפיה דינו כדין רשיון בהסכם
128. רשיון לפי פרק זה ותנאיו, דינם כדין רשיון שניתן בהסכם שנערך בין בעל הפטנט וכל אדם העשוי להיות צד להסכם כאמור לבין בעל הרשיון.

סימן ב': ביטול פטנטים בשל טובת הציבור

סמכות הרשם לבטל פטנטים
129. (א) הרשם רשאי לבטל פטנט שלגביו ניתן רשיון לפי פרק זה אם שוכנע כי לא היה במתן הרשיון כדי למנוע ניצול לרעה של המונופולין שהיה העילה למתן הרשיון.

(ב) לא יודקק הרשם לבקשה לפי סעיף זה אלא אם הוגשה על ידי מי שכשיר לקבל את הרשיון ולאחר תום שנתיים מיום שניתן לראשונה רשיון לפי פרק זה לגבי אותו פטנט.

תוקף צו ביטול
130. ביטול פטנט לפי סעיף 129 ייכנס לתקפו כעבור ששים יום מיום מתן החלטת הרשם או ביום מאוחר יותר שקבע הרשם; הוגש ערעור על הביטול, רשאי בית המשפט לעכב את כניסתו לתוקף או לקבוע תנאים לה או לעיכובה.

פרק ח': אמצאות בשירות

הודעה על אמצאות
131. עובד חייב להודיע למעבידו בכתב על כל אמצאה שהגיע אליה עקב שירותו או בתקופת שירותו, סמוך ככל האפשר לאחר שהמציא אותה, וכן על כל בקשת פטנט שהגיש.

אמצאות עקב שירות
132. (א) אמצאה של עובד, שהגיע אליה עקב שירותו ובתקופת שירותו (להלן – אמצאת שירות), תקום לקנין מעבידו, אם אין ביניהם הסכם אחר לענין זה, זולת אם ויתר המעביד על האמצאה תוך ששה חדשים מיום שנמסרה לו ההודעה לפי סעיף 131.

(ב) הודיע העובד בהודעתו לפי סעיף 131 כי בהעדר תשובה נוגדת של המעביד, תוך ששה חדשים מיום מתן הודעת העובד, תקום האמצאה לקנין העובד, ולא נתן המעביד תשובה נוגדת כאמור, לא תקום האמצאה לקנין המעביד.

סכסוך בקשר לאמצאה
133. התעורר סכסוך אם אמצאה פלוגנית שנמסרה עליה הודעה לפי סעיף 131 היא אמצאת שירות, רשאים העובד או המעביד, כתום שלושה חדשים מיום מסירת ההודעה, לפנות לרשם שיכריע בשאלה.

134. באין הסכם הקובע אם זכאי העובד לתמורה בעד אמצאת שירות, וכאילו מידה וכאילו תנאים, ייקבע הדבר על ידי הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים שהוקמה לפי פרק ו'.
135. הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים בכואה להכריע לענין סעיף 134 תחשוב, בין היתר, בגורמים אלה:
- (1) התפקיד בו הועסק העובד;
 - (2) טיב הקשר בין האמצאה לעבודת העובד;
 - (3) יזמתו של העובד בהמצאה;
 - (4) אפשרויות הניצול של האמצאה וניצולה למעשה;
 - (5) הוצאות סבירות בנסיבות הענין שהוציא העובד להשגת הגנה על האמצאה בישראל.
136. הועדה לעניני פיצויים ותמלוגים תהא מוסמכת לחזור ולדון בהכרעה לפי סעיף 134, אם לדעתה נשתנו הנסיבות שהיו קיימות בעת מתן ההכרעה והיא נחבקה לעשות כן; אולם רשאית הועדה לחייב את המבקש בהוצאות, אם לדעתה לא היה מקום לבקשה.
137. עובד המדינה, חייל, שוטר או עובד מפעל או מוסד של המדינה ששר המשפטים קבעו בצו, או אדם אחר המקבל את שכרו מאחד הגופים האלה, שהמציא אמצאה בתקופת שירותו או שתוך שנה לאחר תום תקופת שירותו המציא אמצאה בתחום תפקידו או בתחום פעילות היחידה שבה הועסק – יודיע עליה לנציב שירות המדינה (להלן – נציב השירות) או לעובד ציבור אחר כפי שנקבע; הודעה כאמור תימסר סמוך ככל האפשר לאחר ההמצאה, אך לא יאוחר מן המועד שהוא עומד להגיש בו את בקשת הפטנט עליה, ובדרך שנקבעה בהתייעצות עם שר האוצר.
138. אדם החייב במתן הודעה לפי סעיף 137 לא יגיש מחוץ לישראל בקשת פטנט או בקשת הגנה אחרת על אמצאתו זולת – באחת מאלה:
- (1) קיבל על כך מראש היתר מידי נציב השירות או מידי עובד ציבור אחר שהוסמך לכך;
 - (2) תוך ששה חדשים מיום שהודיע על אמצאתו לפי סעיף 137 לא נקבע כי זכויותיו באמצאה, כולן או מקצתן, עברו, על פי סעיף 132 או על פי הסכם, למדינה או למפעל או למוסד של המדינה שבו עבד.
139. מי שמסר הודעה לפי פרק זה וכן מי שהיה חייב במתן הודעה כאמור חייב לגלות למעביד בכל עת את כל פרטי האמצאה וכל פרט נוסף שיש לו חשיבות לענין הסעיפים 132, 135 ו-140.
140. מי שהמציא אמצאת שירות שהבעלות עליה, כולה או מקצתה, עברה למעבידו לפי סעיף 132 או על פי הסכם, חייב לעשות את כל הנדרש ממנו על ידי המעביד לשם קבלת הגנה על האמצאה, בכל מקום שהוא, לטובת המעביד, ולחתום על כל מסמך הדרוש לכך; לא עשה כן, רשאי הרשם להתיר למעביד לעשות כן, לאחר שנתן לעובד הזדמנות להשמיע את טענותיו.
141. כל עוד לא הוגשה בקשת פטנט על אמצאת שירות, לא יגלו העובד, המעביד וכל אדם שהדבר נמסר לו בסוד, פרטים על האמצאה.

פרק ט': עורכי פטנטים

142. זכאי להירשם בפנקס עורכי הפטנטים ולקבל רשיון עורך פטנטים מי שנתמלאו בו אלה:

כשירות לרישום
בפנקס עורכי
פטנטים

- (1) הוא תושב ישראל;
- (2) (א) הוא רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958⁵, באחד מענפי ההנדסה, הכימיה או הפיסיקה, או
(ב) סיים מוסד להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, באחד הענפים האמורים, או
(ג) סיים בחוץ לארץ באחד הענפים האמורים מוסד להשכלה גבוהה או מוסד טכני גבוה שאישר לענין זה שר המשפטים, לאחר התייעצות במועצה להשכלה גבוהה;
- (3) עמד בבחינות כאמור בסעיף 143 או שוחרר מהן;
- (4) התמחה בישראל לא פחות משנתיים במשרד עורך פטנטים העוסק במקצועו שלוש שנים לפחות, בלשכת הפטנטים או במחלקת פטנטים של מפעל תעשייתי;
- (5) שילם את האגרה שנקבעה.

143. (א) המבקש להירשם בפנקס עורכי הפטנטים חייב לעמוד בבחינה בדרך שנקבעה, כדי להוכיח כי הוא בעל ידיעה נאותה בדיני הפטנטים, המדגמים וסימני המסחר בארץ ובארצות חוץ ובדינים אחרים השייכים לענין, הכל כפי שנקבע, וכי הוא שולט בשפה העברית ויש לו לפחות בשתי שפות נוספות ידיעות כדרוש לו לצורך עבודתו.

בחינה

(ב) הבחינה תיערך על ידי שנים או שלושה בוחנים, וכיניהם לא יותר מאשר עורך פטנטים אחד, והם ייבחרו בכל מקרה על ידי שר המשפטים או על ידי מי שהשר מינה לכך מתוך רשימת בוחנים שקבע השר.

(ג) שר המשפטים רשאי לשחרר סוגי מועמדים מחובת בחינה, אם ניתן להוכיח, בדרך אחרת שנקבעה, שיש להם הידיעות הדרושות בבחינה לפי סעיף קטן (א).

144. שר המשפטים רשאי לקבוע כי סוגי מועמדים יהיו פטורים מחובת התמחות כאמור בסעיף 142 (4), כולה או מקצתה.

קיצור תקופת
התמחות

145. מי שנרשם בפנקס עורכי הפטנטים יינתן לו רשיון עורך פטנטים, והוא יהא רשום בפנקס זה כל עוד ישלם במועדים שנקבעו את האגרה הקבועה.

תשלום אגרה -
תנאי לרישום

146. שר המשפטים ימנה, דרך כלל או לענין מסויים, ועדת משמעת של שלושה והם - אדם הכשיר להיות שופט, והוא יהיה יושב-ראש הועדה, ושני חברים נוספים שלפחות אחד מהם יהיה עורך פטנטים.

ועדת משמעת

147. (א) היועץ המשפטי לממשלה או הרשם רשאים להגיש לוועדת המשמעת תלונה על עורך פטנטים.

הגשת תלונה

(ב) לא מינה שר המשפטים ועדת משמעת דרך כלל, תוגש התלונה לשר המשפטים, והוא ימנה ועדה כאמור בסעיף 146 ויעביר אליה את התלונה.

⁵ ס"ח 250, תשי"ח, עמוד 108.

148. מצאה ועדת המשמעת שעורך פטנטים נכשל באחת מאלה:

- (1) הורשע בעבירה פלילית שיש עמה קלון;
 - (2) הרשה להשתמש בשמו כעורך פטנטים להנאת אדם שאינו עורך פטנטים;
 - (3) נהג ברשלנות במילוי תפקידו;
 - (4) נהג בדרך בלתי הוגנת במילוי תפקידו;
- תמליץ לפני שר המשפטים על אחד מענשי משמעת אלה: התראה, התליית רשיון, ביטול רשיון.

149. עורך פטנטים רשאי לערער על המלצת ועדת המשמעת להטיל עליו עונש כאמור בסעיף 148, לפני בית המשפט העליון, תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לו הודעה על מתן ההמלצה, ומי שהגיש תלונה על עורך פטנטים לפי פרק זה, רשאי לערער כאמור על המלצת ועדת המשמעת או על דחייתה את תלונתו.

150. ועדת משמעת לא תשפוט עורך פטנטים ולא תגבה עדויות אלא בפניו ולאחר שהוזמן להתייצב לפניה והודיעו לו את דבר התלונה; לפני מתן ההחלטה תינתן לו הזדמנות להשמיע את דברו; לא התייצב עורך הפטנטים לפני הועדה לאחר שהוזמן שנית, רשאית הועדה לשפוט, לגבות עדויות ולדון בענין שלא בפניו ולהחליט בענין בלי שהשמיע דברו.

151. לועדת משמעת יהיו כל הסמכויות שיש לוועדות לפי סעיף 115 (א).

152. (א) שר המשפטים יגקוט נגד עורך הפטנטים את עונש המשמעת שועדת המשמעת המליצה לגקוט נגדו.

(ב) שר המשפטים לא יבצע המלצת ועדת המשמעת כל עוד לא חלפה תקופת הערר-עור לפי סעיף 149; הוגש ערעור, לא תבוצע ההמלצה עד למתן ההחלטה של בית המשפט העליון.

(ג) שר המשפטים רשאי לפרסם ברשומות כל עונש משמעת שנקט נגד עורך פטנטים לפי סעיף 148.

(ד) בוטל רשיונו של עורך פטנטים, יימחק שמו מפנקס עורכי הפטנטים.

153. הרשעת אדם בדין משמעתי לפי פרק זה או זיכויו אינם גורעים מן הסמכות להביא אדם לדין פלילי או לדין משמעתי אחר בגלל העילה ששימשה בסיס לדין משמעתי לפי חוק זה.

154. (א) לעורך פטנטים תהיה זכות יחודית לעסוק בישראל בשכר בבקשות לפטנטים, למדגמים ולסימני מסחר ובהכנת כל מסמך המוגש לרשם, ללשכה או לרשות התגנה על קניני התעשייה במדינה אחרת, ולייצג ולטפל בכל הליך לפני הרשם או בלשכה.

(ב) סעיף זה אינו פוגע בזכותו של עורך דין או של עובד המדינה בתחום תפקידו לעשות את הפעולות האמורות.

155. לעורך פטנטים תהיה, ברשות בית המשפט, הזכות לטעון כבית המשפט בשם בעל דין בהליכים לפי חוק זה, בכל ענין הנוגע לאמצאה או לפטנט ואינו נקודה משפטית, ובלבד שעורך הדין של אותו בעל דין נוכח אותה שעה.

פרק י': הלשכה והרשם

156. תוקם לשכה שתיקרא לשכת הפטנטים ושתבצע באמצעות הרשם, הכוחנים ויתר עובדיה את הפעולות שיוחדו לה בחוק זה, וגם –
 (1) תתן ידיעות לקהל בענין פטנטים שניתנו;
 (2) תקיים ספרייה ושירות פרסום בענין פטנטים;
 (3) תקיים את הקשר עם הארגונים הבין-לאומיים המטפלים בהגנה על הקנין התעשייתי.
157. (א) בראש הלשכה יעמוד רשם הפטנטים שיתמנה על ידי שר המשפטים.
 (ב) הרשם יהיה אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי.
- (ג) במילוי תפקידיו השיפוטיים לפי חוק זה לא יהא הרשם נתון לכל מרות זולת מרות החוק.
158. (א) שר המשפטים רשאי למנות סגן רשם.
 (ב) סגן רשם יהיה אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי או אדם שהיה רשום חמש שנים לפחות בפנקס עורכי הפטנטים.
- (ג) סגן רשם רשאי למלא כל תפקיד המוטל על הרשם לפי חוק זה, למעט תפקידים שהוטלו על הרשם בסעיפים 109 ו-157. הוא רשאי להשתמש בכל סמכות שהוענקה לרשם, פרט לסמכויותיו לפי הסעיפים 34, 73, 133 ולפי הפרקים ז' ו-ט'.
- (ד) כל פעולה שנעשתה כדין על ידי סגן רשם דינה, לענין חוק זה, כדין פעולה שנעשתה על ידי הרשם.
159. הרשם ישתמש בסמכות שניתנה לו לפי חוק זה לאחר שנתן הזדמנות לכל אדם העלול, לדעתו של הרשם, להיפגע מהחלטתו, להשמיע את טענותיו בפניו.
160. החלטה של הרשם תהיה בכתב ותימטר בדרך שנקבעה לכל מי שהיה צד להליכים שבהם ניתנה ההחלטה.
161. מותר להשיג על כל החלטה או פעולה של בוחן ולדרוש שהדבר יובא לפני הרשם.
162. (א) בכל הליך על ריב המובא לפני הרשם לפי חוק זה יתן הרשם לצדדים הזדמנות להגיש ראיותיהם ולהביא טענותיהם בכתב ובעל פה, בדרך, בצורה, במועדים ובאופן שנקבעו.
 (ב) הרשם רשאי לצוות על תשלום הוצאות סבירות ולהורות מי מבעלי הדין ישלם את ההוצאות וכיצד ישולמו.
- (ג) צו לפי סעיף קטן (ב) ניתן להוצאה לפועל כאילו היה פסק דין של בית משפט.
163. (א) בכפוף לכל הוראה שבחוק זה או בתקנות על פיו, תינתן העדות בפני הרשם בתצהיר שבכתב, והרשם יתיר לחקור את המצהיר חקירה שכנגד אם נתבקש לעשות כך ולא ראה טעם סביר שלא להרשות זאת.
 (ב) בנביית עדות שבעל-פה, יהיו לרשם כל הסמכויות של בית משפט לענין הש- בעתם של עדים, קבלת הצהרה מהם וכפיית עדים להופיע בפניו ולענינים אחרים הקשורים בכך ובמסירת העדות.

164. (א) רשאי הרשם, אם ראה טעמים סבירים לכך, להאריך כל מועד הקבוע בחוק זה או בתקנות על פיו לעשיית דבר בלשכה או לפני הרשם, חוץ מהמועדים הקבועים בסעיפים 10(א)(1) ו-2, 30, 56 ו-57; אולם רשאי הרשם להאריך את המועד לפי סעיף 10(א)(1), אם שוכנע שהבקשה בישראל לא הוגשה במועד בגלל סיבות שלמבקש ולבא כוחו לא היתה שליטה עליהן ולא ניתן למנען.

(ב) הרשם רשאי להתנות את הארכת המועד בתנאים שימצא לנכון.

(ג) בקשה להארכת מועד ניתן להגיש בין בתוך המועד ובין לאחריו.

165. (א) הרשם וכל עובד אחר בלשכה, וכן כל אדם אחר שנמסרה לו ידיעה מכוח הסעיפים 18(א)(1), 95, 96, 100, 101 או 109, ישמרו בסוד כל בקשת פטנט כל עוד לא פורסמה לפי סעיף 26, והוא כשאין הוראה אחרת בחוק זה.

(ב) לא יגלה אדם כל ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה ואשר אינה פתוחה לעיון הציבור, זולת אם הדבר דרוש למילוי הוראות חוק זה או לשם הגשת תביעה פלילית לפיו.

166. (א) בלשכה ינוהל פנקס הפטנטים ויירשמו בו הדברים הקבועים בחוק זה ופרטים נוספים שנקבעו או שהרשם ימצא לנכון לרשמו.

(ב) מסר אדם ללשכה בהליך לפי חוק זה את מענו יהא זה המען למסירת הודעות ומסמכים, לכל ענין לפי חוק זה.

167. כל המסמכים שבידי הלשכה הנוגעים לבהיגות בקשת פטנט על ידי הלשכה או לתקפו של פטנט או לזכויות בו או לכל ענין אחר שיש בו להשפיע על תקפו של פטנט או על זכויות בו – למעט התכתבות פנימית בין עובדי הלשכה בינם לבין עצמם ומסמכים אחרים שלגביהם נקבעו בתקנות הוראות אחרות – יישמרו בלשכה שבע שנים לפחות מיום שפקע תקפו של הפטנט.

168. (א) הפנקס והמסמכים שיש לשמורם לפי סעיף 167 יהיו פתוחים לעיון הקהל; אולם מסמכים הנוגעים לבקשת פטנט שעדיין לא פורסמה לפי סעיף 26 לא יהיו פתוחים לעיון.

(ב) כל אדם יהא זכאי לקבל נסח מאושר בחותם הלשכה מכל דבר שבפנקס או מהמסמכים הפתוחים לעיון לפי סעיף זה אם ביקש זאת בדרך שנקבעה ואם שילם את האגרה שנקבעה.

169. (א) מי שהועברו לו זכויות בפטנט או באמצאה שהוגשה עליה בקשת פטנט, רשאי לבקש מהרשם לרשמו כבעל אותן זכויות, ואם הוכחה ההעברה להנחת דעתו של הרשם ושולמה האגרה שנקבעה – תירשם העברת הזכויות בפנקס או בתיק הבקשה.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע דרכים למסירת פסקי דין שבהם נקבעה העברת זכויות בפטנט או באמצאה שעליה הוגשה בקשה לפטנט; קבע כך ונמסר לרשם פסק דין בדרך האמורה, ירשום הרשם את ההעברה שנקבעה בפסק הדין, על אף האמור בסעיף קטן (א).

170. (א) לפי בקשת אדם מעונין, שתוגש בדרך ובצורה שנקבעו, רשאי הרשם לתקן את הרשום בפנקס וכל מסמך שהוציא הוא או שהוגש ללשכה, אם לדעתו אין הפנקס או המסמך משקפים את העובדות, והוא כשלא נקבעה דרך אחרת בחוק זה לעשיית התיקון.

(ב) הרשם יתן הודעה על בקשה לפי סעיף זה לכל אדם העלול להיפגע על ידי התיקון ובה הזמנה להגיש לרשם את טענותיו בדבר התיקון המבוקש תוך מועד שיקבע בהודעה, ולא יחליט הרשם בבקשה אלא כתום המועד כאמור.

171. הרשם רשאי, אם נתבקש לעשות זאת בדרך ובצורה שנקבעה, לתקן טעות סופר שנפלה בפנקס או במסמך שהוציא הוא או הלשכה. תיקון טעויות סופר

172. הרשם רשאי לתקן תיקון לפי הסעיפים 170 ו-171 גם מיזמתו הוא, לאחר שנתן לכל אדם, העלול לדעתו להיפגע מהתיקון, הזדמנות להשמיע את טענותיו. תיקון פנקסים ביזמת הרשם

173. (א) כל מסמך או שטר שהועברו בהם פטנט או אמצאה שהוגשה עליה בקשה לפטנט או טובת הנאה באמצאה כאמור או בפטנט, לא יתקבל בבית משפט כראיה לזכות קניין כאמור צאה, בפטנט או בטובת הנאה בהם, אלא אם נרשמו לפי סעיף 169 או אם ראה בית המשפט טעם לעשות כן. סייג לקבלת מסמכים המעידים על זכויות בפטנט

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) יתקבלו מסמכים כאמור לראיה בכל דיון בדבר תיקון הפנקס על פי סעיף 170.

174. מי שרואה את עצמו נפגע על ידי החלטה של הרשם לפי חוק זה, לרבות החלטה שלא לשמעו לפי סעיף 159, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט תוך המועד שנקבע. זכות ערעור

175. כל אדם זולת המערער שהיה בעל דין בהליכים לפני הרשם יהיה המשיב בערעור; לא היה בעל דין אחר, יהיה הרשם המשיב. המשיבים בערעור

176. ערעור על החלטת הרשם המסרב לקיבול בקשת פטנט לפני הפרסום לפי סעיף 26, יהא נדון בדלתיים סגורות, אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת לפי בקשת המערער. דין בדלתיים סגורות

177. בית המשפט הדן בערעור רשאי לגבות ראיות, בין ראיות שכבר נגבו על ידי הרשם ובין אחרות, והוא רשאי לדרוש שראיות אלה יובאו בתצהיר או בדרך אחרת שיראה; הובאו ראיות בתצהיר, יחול סעיף 163(א) בשינויים המחוייבים. ראיות בערעור

פרק י"א : הפרת פטנט

178. (א) בעל פטנט או בעל רשיון יחודי – הם בלבד זכאים להגיש תביעה על הפרה. תביעות הפרה

(ב) בפטנט שבבעלות משותפת רשאי כל שותף להגיש תביעה על הפרה.

(ג) אם בעל הפטנט או חלק מן השותפים בפטנט או בעל רשיון יחודי לא הצטרפו כתובעים לתובענה על הפרה, יצורפו על ידי התובע כנתבעים.

(ד) מי שצורף כנתבע לפי סעיף זה ולא נטל חלק בהליכים, לא יחוייב בתשלום הוצאות.

179. אין להגיש תביעה על הפרה אלא לאחר שניתן הפטנט; אולם משהוגשה תביעה על הפרה, רשאי בית המשפט להעניק סעד על הפרה שנעשתה לאחר יום הפרסום לפי סעיף 26. המועד להגשת תביעות הפרה

180. ניצול של מוצר שיש עליו פטנט והוא חולט כדין על ידי המדינה – אין בו משום הפרה. ניצול מוצר שחולט

ניצול פטנטים
בכלי שיט,
בכלי טיס
ובכלי רכב
זרים

(1) ניצול אמצאה שיש עליה פטנט ישראלי בגופו של כלי שיט הרשום באחת ממדינות האיגוד — פרט לישראל — במכונותיו, בחיבל שלו, במכשיריו ובשאר אבריו, שעה שכלי השיט שוהה לשעה או באקראי במימי החופין של ישראל, ובלבד שהניצול הוא לצרכיו של כלי השיט בלבד;

(2) ניצול אמצאה שיש עליה פטנט ישראלי בבינורים או בהפעלתם של כלי טיס או כלי רכב קרקעיים הרשומים באחת ממדינות האיגוד — פרט לישראל — או באבזרי כלי טיס או כלי רכב כאלה, שעה שהם שוהים בארץ לשעה או באקראי.

בטילות הפטנט —
הגנה על הפרה

182. עילה שניתן על פיה להתנגד למתן פטנט תשמש הגנה טובה בתביעה על הפרה; קיבל בית המשפט את ההגנה, יצווה על ביטול הפטנט, כולו או מקצתו, לפי הענין.

סעדים במשפטי
הפרה

183. (א) בתביעה על הפרה זכאי התובע לסעד בדרך צו מניעה ולפיצויים.

(ב) בית המשפט, כבואו לפסוק פיצויים, יתחשב במעשה ההפרה של הנתבע ובמצבו של התובע עקב מעשה זה, והוא רשאי להביא בחשבון, בין היתר —

(1) הנזק הישיר שנגרם לתובע;

(2) היקף ההפרה;

(3) הרווחים שהפיק המפר ממעשה ההפרה;

(4) דמי תמלוגים סבירים שהמפר היה חייב בתשלומם אילו ניתן לו רשיון לנצל את הפטנט בהיקף שבו נעשתה ההפרה.

(ג) נעשתה הפרה לאחר שבעל הפטנט או בעל הרשיון היחודי הזהיר עליה את המפר, רשאי בית המשפט לחייב את המפר בתשלום פיצויי עונשין, בנוסף לפיצויים שקבע לפי סעיף קטן (ב), ובלבד שלא יעלו על סכום אותם פיצויים.

(ד) נתבעו פיצויים, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע במתן דין וחשבון על היקף ההפרה; אולם כבואו לקבוע את שיעורם של הפיצויים, לא יהא בית המשפט כפות בדין וחשבון אלא רשאי לקבוע את שיעורם לפי כל נסיבות המקרה; הוראה זו אינה גורעת מתקנות סדרי הדין בדבר מתן חשבונות.

סייג להענקת
פיצויים בפטנט
שבוטל בחלק

184. בוטל חלק מפטנט שעל הפרתו הוגשה תביעה, אין בכך בלבד כדי לשלול מהתובע פיצויים על ההפרה; אולם רשאי בית המשפט שלא להעניק פיצויים אם התביעות שבפירוט של הפטנט המקורי לא נוסחו בתום לב או אם נוסחו שלא בצורה ברורה.

פיצויים בפטנט
שבפירוטו מוקן

185. הופר פטנט לפני שניתנה רשות לתקן תביעה מתביעותיו שבפירוט ונתבעו פיצויים על ההפרה לאחר מתן רשות לתקן, רשאי בית המשפט שלא להביא בחשבון את מתן הרשות לתקן, אם התביעות שבפירוט של הפטנט המקורי לא נוסחו בתום לב או אם נוסחו שלא בצורה ברורה.

פיצויים בפטנט
שחודש תקפו

186. רשאי בית המשפט שלא לפסוק פיצויים על הפרת פטנט שנעשתה בתקופה שבין המועד לתשלום האגרה לפי סעיף 56 לבין תשלומה למעשה לפי סעיף 57.

הצהרה בדבר
איי-הפרה

187. (א) מי שיש בדעתו לנצל מוצר או תהליך כל שהוא, רשאי לבקש מבית המשפט הצהרה כי בניצול האמור אין משום הפרת פטנט פלוני שפורט בבקשה.

(ב) בעל הפטנט ובעל רשיון יחודי עליו יהיו המשיבים בבקשה.

(ג) בית המשפט לא יתן את ההצהרה אלא אם מסר המבקש לבעל הפטנט פרטים מלאים בדבר המוצר או התהליך שבהם הוא רוצה להשתמש, ביקש ממנו את ההצהרה שהוא מבקש עתה מבית המשפט והמשיב סירב לתיתה או לא נתן אותה תוך תקופה סבירה; אך לא ידחה בית המשפט בקשה מחמת זה בלבד שהוגשה בטרם עבר הזמן הסביר, לדעת בית המשפט, למתן ההצהרה על ידי המשיב.

(ד) הוצאות של בעלי הדין יוטלו על מבקש ההצהרה, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ה) בהליכים לפי סעיף זה לא תישמע הטענה כי הפטנט הוא חסר-תוקף, ומתן ההצהרה או הסירוב לתיתה אין בהם כדי לקבוע בשאלת תוקף הפטנט.

פרק י"ב: שפיטה ועונשין

188. (א) בית המשפט לענין חוק זה, זולת לענין תביעת הפרה, הוא בית המשפט המחוזי בירושלים; אולם שר המשפטים רשאי, בצו, להורות שהסמכות של בית משפט לפי חוק זה תהיה גם בידי בתי משפט מחוזיים אחרים שקבע.

בית המשפט המוסמך לפי חוק זה

(ב) בית המשפט לענין תביעות הפרה הוא בית המשפט המחוזי שיש לו שיפוט בענין לפי כל דין אחר.

189. (א) בהליכים לפי חוק זה רשאי בית המשפט למנות לו יועץ מדעי אשר יסייע לו בגביית הראיות וייעץ לו, אך לא יטול חלק במתן פסק הדין.

יועץ מדעי

(ב) שכר היועץ המדעי ייקבע על ידי בית המשפט וישולם מאוצר המדינה.

190. בכל הליך על פי חוק זה רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל הפטנט, להורות על תיקון בפירוט, מן הטעמים האמורים בסעיפים 65 או 69, ויחולו לגבי הוראות הסעיפים 66 ו-67 בשינויים המחוייבים.

רשות להורות על תיקון הפירוט

191. נתן בית המשפט רשות לרשם לדרון בבקשת תיקון לפי סעיף 70 או בבקשת ביטול לפי סעיף 74, רשאי הוא לעכב את הדיון במשפט החלוי ועומד בפניו בענין אותו פטנט, לתקופה ובתנאים שקבע, אך כל בעל דין רשאי לפנות בכל עת לבית המשפט ולבקש שינוי צו העי"כוב או ביטולו.

סמכויות בית המשפט בהעברת דיון לרשם

192. (א) ואלה דינים קנס 5000 לירות:

דין מתחזה כעורך פטנטים

(1) העושה פעולה שגתייחדה לפי חוק זה לעורך פטנטים שעה שאינו עורך פטנטים;

(2) המתחזה כעורך פטנטים והוא אינו עורך פטנטים;

(3) העושה בתקופה שבה הותלה רשיונו להיות עורך פטנטים פעולה שגת-ייחודה לפי חוק זה לעורך פטנטים.

(ב) סעיף קטן (א) (1) לא יחול על עורך דין או על עובד מדינה במילוי תפקידו, כאמור בסעיף 154 (ב).

193. (א) מי שפרסם או מסר ידיעות בניגוד להוראה שניתנה על פי סעיפים 94 או 99, או שעבר על הוראות סעיפים 98, 103, 114, 137, 138 או 165, דינו – מאסר שנתיים או קנס 20,000 לירות.

פעולות הפוגעות בבטחון המדינה או בכוחה הכלכלי וגילוי סודות

(ב) בתי המשפט בישראל מוסמכים לשפוט עבירה על הוראות סעיפים 98, 103, 138 ו-165 שבוצעה בחוץ לארץ.

(ג) הוראות סעיף זה באות להוסיף על כל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

פרק י"ג : ביצוע ותקנות

194. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובין היתר בדבר –

- (1) סדרי רישום;
- (2) סדרי דין בהליכים לפי חוק זה;
- (3) צורת הבקשה והפירוט ודרכי הדגמת האמצאה בפירוט;
- (4) האגרות שיש לשלמן בעד בקשות המוגשות ללשכה או בעד פעולות הלשכה, בעד רישום פטנטים וחידושים ובעד ענינים אחרים שיש לשלם בעדם אגרה;
- (5) פרסומם ומכירתם של תקצירי פירוטים ושרטוטים מטעם הרישם, והסדרת פרסומים אחרים המבוצעים על ידי הלשכה;
- (6) הכנתם, הדפסתם, פרסומם ומכירתם של פירוטי פטנטים על ידי הלשכה;
- (7) סדרי רישומם של עורכי פטנטים בלשכה.

פרק י"ד : תחילה והוראות מעבר

195. תחילתו של חוק זה היא ביום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968) ומאותו יום ואילך לא תחול עוד פקודת הפטנטים והמדגמים⁶ על מתן פטנטים, על אמצאות ועל תקפם; ואולם –

- (1) פטנט שניתן לפני תחילתו של חוק זה, תחול עליו הפקודה האמורה בכל הנוגע לכשירותו ולתקפו;
- (2) פטנט לפי בקשה שנשלחה לגביה הודעה לפי סעיף 10 לפקודה, יינתן בדרך הקבועה בפקודה ומשניתן תחול עליו פסקה (1);
- (3) דין פנקס שנוהל לפי הפקודה כדין הפנקס המתנהל לפי חוק זה;
- (4) מי שנתמנה להיות רשם לפי הפקודה רואים אותו כאילו נתמנה רשם לפי חוק זה.

196. מיום תחילתו של חוק זה לא יעסוק עוד ברישום פטנטים אלא מי שגרשם כעורך פטנטים לפי חוק זה, או עורך דין או עובד מדינה במילוי תפקידו כאמור בסעיף 154 (ב); ואולם –

- (1) יחיד שגרשם כסוכן פטנטים לפי פקודת הפטנטים והמדגמים זכאי להירשם כעורך פטנטים לפי חוק זה;

⁶ חוקי אי"י, כרך ב' פרק ק"ה, עמ' 1053.

(2) יחיד שהוא שותף בפירמה הרשומה כסוכן פטנטים לפי הפקודה, ויחיד המועסק על ידי פירמה כאמור, זכאים להירשם כעורכי פטנטים לפי חוק זה אם עסקו בהיקף ניכר, להנחת דעתו של הרשם, בעבודה שנתייחדה בחוק זה לעורך פטנטים;

ובלבד שביקשו להירשם כאמור בתקופה שבין פרסום חוק זה ברשומות ובין תחילת תקפו, ומשעשו כן לא יהיו חייבים באגרת רישום לפי סעיף 142(5).

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה